

УДОСКОНАЛЕННЯ АДМІНІСТРАТИВНИХ ПРОЦЕДУР ДЕРЖАВНОЇ РЕЄСТРАЦІЇ ШЛЮБІВ ТА ВСТАНОВЛЕННЯ БАТЬКІВСТВА ЯК НАПРЯМ ЗАПОБІГАННЯ ФІКТИВНИМ ШЛЮБАМ З МЕТОЮ ЛЕГАЛІЗАЦІЇ В УКРАЇНИ

IMPROVEMENT OF ADMINISTRATIVE PROCEDURES FOR PUBLIC REGISTRATION OF MARRIAGE STATE AND ESTABLISHMENT OF PATERNITY AS A PREVENTIVE DIRECTIVE OF SHAM MARRIAGE IN ORDER TO LEGALIZE IN UKRAINE

Погребняк О.Г.,
аспірант

Одеський державний університет внутрішніх справ

Стаття присвячена дослідженню шляхів запобігання фіктивним шлюбом з метою легалізації в Україні. Запропоновано шляхи вирішення окресленої проблеми, зокрема: консолідація нормативно-правових актів суб'єктів публічної адміністрації для удосконалення їх взаємодії з виявлення фіктивних шлюбів; нормативне передбачення укладання шлюбних відносин виключно на території місця реєстрації, місця проживання або перебування; введення адміністративної процедури визнання шлюбу фіктивним за ініціативою контролюючих органів держави; розширення кола суб'єктів юридичної відповідальності за укладання фіктивного шлюбу та фіктивного встановлення батьківства.

Ключові слова: адміністративна процедура, державна реєстрація шлюбу, встановлення батьківства, фіктивний шлюб.

Статья посвящена исследованию предотвращения фиктивных браков в Украине. Предложены пути решения обозначенной проблемы, в частности: консолидация нормативно-правовых актов субъектов публичной администрации для усовершенствования их взаимодействия по выявлению фиктивных браков; предусмотрение нормы относительно заключения брачных отношений исключительно на территории места регистрации, места жительства или пребывания; введение административной процедуры признания брака фиктивным по инициативе контролирующих органов государства; расширение круга субъектов юридической ответственности за заключение фиктивного брака и фиктивного установления отцовства.

Ключевые слова: административная процедура, государственная регистрация брака, установление отцовства, фиктивный брак.

The article is devoted to the study of prevention of sham marriages in order to legalize in Ukraine. It is noted that the uncertainty of administrative procedures for state registration of marriages and the establishment of paternity, as well as the lack of legal responsibility for the fictitiousness of these administrative procedures creates a threat to the interests of Ukrainian citizens in the context of determining the status of children born, property disputes (seizure of property, its dissolution after a severance of marital relations) etc. It is noted that the purpose of sham marriage conclusion is different circumstances, in particular, obtaining a prestigious job, resolving a housing problem, etc. However, the most common purpose of sham marriages conclusion is to obtain a residence permit in a foreign country and the acquisition of citizenship over time.

As a result of the analysis of the experience of foreign countries, it was concluded that only a clear definition at the regulatory level of administrative procedures for state registration of marriages and the establishment of paternity, the steady control of the state bodies of the civil status acts registration and migration services, the establishment of effective cooperation to detect sham marriages of all public administration entities will contribute to a comprehensive solution of the proliferation problem of sham marriages as a tool for legalization, which is actual for Ukraine.

The ways of solving the above-mentioned problem are proposed, in particular: consolidation of normative legal acts of public administration entities for the improvement of their interaction with the detection of sham marriages; normative foresight of the establishment of marriage relations exclusively at the registration place, residence place or stay; the introduction of an administrative procedure for the recognition of sham marriage according to the initiative of the controlling state bodies; extension of the subjects of legal responsibility for conclusion of sham marriages and fictitious establishment of paternity.

Key words: administrative procedure, state registration of marriage, establishing paternity, sham marriage.

В умовах відкриття для громадян України безвізового режиму з країнами Європи Україна стала ще більш привабливою країною для мігрантів з країн Сходу, Африки та СНД. На сучасному етапі стало зрозуміло, що незначеність адміністративних процедур державної реєстрації шлюбів та встановлення батьківства, відсутність юридичної відповідальності за завідому фіктивність цих адміністративних процедур створюють загрозу інтересам українців, національній безпеці та українській державності взагалі.

Дослідженням проблематики фіктивних шлюбів в Україні займалися переважно вчені-цивілісти (Ромовська З. В., Бірюков І. А., Бикова О. Ю., Гопанчук В. С., Маслов В. Ф., Борисова В. І., Жилінкова І. В., Пчелінцева Л. М., Залеський В. В. та ін.), деякі аспекти були розглянуті вченими-адміністративістами. Так, Алешина О. В. досліджувала питання протидії фіктивним шлюбом шляхом удосконалення адміністративного законодавства, в низці публікацій Коголовський І. Р. проводив аналіз фіктивності шлюбу взагалі як явища та юридичного регулювання настання адміністративної відповідальності за реєстрацію такого шлюбу.

На сьогоднішній день українське законодавство не містить спеціальної адміністративної процедури виявлення фіктивності шлюбів та встановлення батьківства при

проведенні державної реєстрації. Ця прогалина може призводити до порушення прав і свобод громадян України, зокрема дітей.

Так, на підставі укладеного фіктивного шлюбу іноземці можуть встановити батьківство щодо дитини, яка має громадянство України. У подальшому іноземець, який не є біологічним батьком цієї дитини та, як правило, не має на меті виконання батьківських обов'язків, отримує батьківські права щодо цієї дитини. У випадках, наприклад, зникнення без вісті або смерті матері, фіктивний по суті батько має усі юридичні права вивести дитину за межі України. Ця обставина може бути використана і з нелегальною метою, зокрема з метою продажу дитини. На жаль, чинне українське законодавство під час процедури встановлення батьківства взагалі не передбачає постановку питань до матері щодо підтвердження факту батьківства її чоловіком. Зокрема, відсутні як генетичні експертизи в якості обов'язку доказування, так і аналіз ситуації, чи взагалі мати й вірогідний батько зустрічалися до народження дитини. У таких ситуаціях, як правило, мати ніколи не виїжджала за межі України, а фіктивний батько ніколи до порушення процедури встановлення батьківства не перебував на території України.

Слід зазначити, що фіктивні шлюби шкодять інтересам громадян України у контексті визначення статусу

народжених дітей, майнових спорів після розірвання шлюбних відносин тощо. Взагалі через прогалини законодавства найбільш незахищеними в даній ситуації стають саме діти.

Отже, очевидно, що вкрай актуальним питанням є удосконалення українського законодавства щодо регулювання адміністративних процедур державної реєстрації шлюбів та встановлення батьківства.

Метою статті є на основі аналізу законодавства України та закордонних країн дослідити особливості адміністративних процедур державної реєстрації шлюбу та встановлення батьківства, а також передбачену відповідальність за їх порушення, в процесі чого виявлення наявних проблем, визначення шляхів їх вирішення, а також розроблення певних пропозицій щодо вдосконалення чинного законодавства України у сфері запобігання фіктивним шлюбом з метою легалізації.

Відповідно до академічного тлумачного словника української мови слово «фіктивний» розривається як «який є фікцією; несправжній, вигаданий» [1]. На сьогодні ч. 2 ст. 40 Сімейного кодексу України визначає, що шлюб є фіктивним, якщо його укладено жінкою та чоловіком або одним із них без наміру створення сім'ї та набуття прав та обов'язків подружжя [2]. При укладанні фіктивного шлюбу сторони вчиняють юридичні дії без наміру настання тих правових наслідків, які передбачені законом. Зовнішня згода таких осіб на укладання шлюбу не відповідає їх внутрішній волі. Метою укладення фіктивних шлюбів можуть бути різні обставини, зокрема отримання престижної роботи, вирішення житлового питання, уникнення призову до армії тощо. Однак, найбільш розповсюдженою метою укладення фіктивного шлюбу є отримання посвідки на проживання в іноземній країні та набуття з часом її громадянства.

Визнати шлюб фіктивним можна виключно в судовому порядку, але вірогідність цього мінімальна, адже на сьогодні не передбачено процедуру перевірки на щирість намірів подружжя. Так, за рішенням суду шлюб обов'язково визнається недійсним у разі його фіктивності, однак шлюб не може бути визнано недійсним, якщо на момент розгляду справи відпали обставини, які засвідчують відсутність небажання особи створити сім'ю [3]. Найчастіше підставами для визнання шлюбу недійсним у зв'язку з відсутністю у сторін наміру створювати сім'ю та набувати для себе прав та обов'язків подружжя, вказуються наступні: окреме проживання, відсутність спільно набутого майна, відсутність турботи один про одного та взаємної матеріальної підтримки, приховування подружніх відносин перед третіми особами, небажання народжувати спільних дітей, підтримання ставових стосунків з третіми особами, відкрите демонстрування перед третіми особами відсутності фактичних шлюбних відносин та наголошення на фіктивності реєстрації шлюбу [4]. Однак, дані обставини оцінюються судом в сукупності і не завжди можуть бути взяті до уваги судом як самостійна підстава визнання шлюбу недійсним внаслідок його фіктивності. Так, наприклад, згідно з чинним законодавством подружжя не зобов'язане проживати разом, тому їх роздільне місце проживання ще не свідчить про відсутність наміру створити сім'ю і не може автоматично розглядатися як доказ фіктивності шлюбу [5].

Крім того, слід звернути увагу, що в Україні за укладення фіктивного шлюбу не передбачено ані кримінальної, ані адміністративної відповідальності, що сприяє розповсюдженості використання такого протиправного діяння, як фіктивний шлюб з метою легалізації іноземців в Україні.

Слід підкреслити, що багато розвинених країн світу проходили етап зловживання фіктивними шлюбами та встановленням батьківства з метою отримання права на імміграцію. Як показує досвід цих країн, лише чітке ви-

значення адміністративних процедур на законодавчому рівні, принципове та жорстке регулювання з боку державних органів реєстрації актів цивільного стану та міграційних служб сприятиме комплексному вирішенню проблеми, яка стоїть сьогодні перед Україною.

Вважаємо за доцільне звернути увагу на закордонний досвід вирішення даної проблеми. Питання запобігання фіктивним шлюбом та відповідальності за їх укладення неодноразово розглядалось під час робочих зустрічей за участю представників міграційних та прикордонних служб України і закордонних країн. Так, у Франції посвідка на проживання дається лише після двох років спільного проживання, а спроба вступити у шлюб заради вигоди або знаходження у такому шлюбі карається ув'язненням строком на 5 років та штрафом у розмірі 15000 євро. Таке покарання застосовується і у випадку, якщо іноземець або особа без громадянства приховали свої наміри від громадянина Франції, з яким укладається шлюб. Покарання може бути посилене до 10 років ув'язнення і штрафом у розмірі до 750 тисяч євро, якщо такий злочин вчинено організованою групою осіб. До злочинців також застосовуються додаткові покарання у вигляді конфіскації майна та заборони на в'їзд у Францію строком від 5 до 10 років.

У Білорусі співробітники регіональних підрозділів МВС відпрацьовують фіктивні шлюби шляхом проведення ретельних перевірок. За виявлений обман державні структури анулюють шлюби та дозволи на постійне проживання.

У Нідерландах перевірки з боку міграційних структур відсутні, але громадянство можливо отримати тільки після 10-річного спільного проживання.

У Бельгії якщо встановлюється, що фіктивний шлюб укладався для отримання бельгійського громадянства, особа яка порушила закон, може бути притягнута до кримінальної відповідальності та ув'язнена строком до 2 років. Зазначене покарання також передбачено у разі примушування насильницьким шляхом однієї зі сторін до укладання такого шлюбу. Також діючим законодавством Бельгії встановлені спеціальні повноваження співробітників муніципального управління, які мають право відмовити у реєстрації шлюбу, якщо виникають сумніви щодо щирості намірів осіб, які укладають шлюб.

У Німеччині за фіктивний шлюб, який укладається для отримання посвідки на проживання чи соціальних пільг, передбачено кримінальну відповідальність – до 3 років позбавлення волі та штраф. Щоб довести, що вже укладений шлюб не фіктивний, треба протягом трьох років перебувати під контролем спеціальних службовців муніципальних управлінь.

У США фіктивний шлюб карається покаранням у вигляді позбавлення волі до 5 років і штрафом у розмірі 250 тисяч дол. [6], а доказом фіктивності шлюбу може бути нетривале спільне проживання, приховання наміру вийхати за кордон, ухилення від інтимних стосунків, підтримання інтимних відносин з іншою особою тощо. При цьому у США до місця проживання можуть завітати навіть уночі. Співробітники міграційної служби відстежують буквально все: чи спить подружжя в одному ліжку, чи веде спільний побут, чи разом відпочиває, цікавляться спільними фотографіями тощо. Після ретельної перевірки особистих даних співробітники міграційної служби США призначають та проводять співбесіди з кожним із подружжя. Зазвичай ставлять найбільш неочікувані питання, що стосуються побуту та повсякденного життя. Докази повинні бути ґрунтовними та переконливими.

Незважаючи на досить сувору відповідальність за фіктивні шлюби, у багатьох розвинених країнах світу зазначене діяння набуло ознак «бізнесу». Так, у США за укладання фіктивних шлюбів мігранти сплачують від 10 до 60 тисяч дол., в середньому громадяни США від мігрантів отримують близько 30 тисяч дол. В Україні зазначена про-

блематика також набирає обертів, чому зокрема сприяє соціально-економічна ситуація в країні. Як правило, мова йде про укладення шлюбу строком на 2 роки, що в подальшому надає право на отримання посвідки на постійне проживання. При цьому в деяких соціальних мережах Інтернету можна побачити «рекламу» послуг щодо такого способу набуття громадянства [7].

Слід зазначити, що 12 липня 2017 р. Уряд схвалив Стратегію державної міграційної політики України. Прийнятий акт визначає державну міграційну політику та напрями і шляхи її реалізації на період до 2025 р. До основних цілей Стратегії віднесено зокрема посилення контролю за дотриманням міграційного законодавства всередині держави. Підкреслено, що для реалізації зазначеної цілі слід у т. ч. прийняти відповідні правові акти для здійснення ефективного контролю за дотриманням імміграційного законодавства з метою запобігання зловживанням права на возз'єднання сім'ї (у т. ч. запровадження відповідальності за укладення фіктивного шлюбу чи фіктивного усиновлення) та іншими законними способами імміграції [8].

На нашу думку, українська міграційна політика має бути спрямована і на встановлення юридичної відповідальності за укладання фіктивних шлюбів. При розрахунку розміру санкції за дане правопорушення доцільно за аналогією з досвідом інших країн Європи виходити із розміру середньої заробітної плати, передбаченої в країні. Враховуючи це, вважаємо, що для категорії осіб, які заключають фіктивний шлюб з метою легалізації на території України (отримання посвідок на тимчасове або постійне проживання, дозволів на імміграцію, громадянства України) доцільно передбачити адміністративну відповідальність у вигляді штрафу до 100 тисяч грн., з наступною заборонаю в'їзду в країну строком до 1 року. Для осіб, які виступають в ролі посередників або організаторів зазначеної протиправної діяльності – кримінальну відповідальність строком до 3 років позбавлення волі та штрафу на суму до 250 тисяч грн.

До виявлення фіктивних шлюбів повинні залучатися такі органи публічної адміністрації: Міністерство внутрішніх справ України, Державна міграційна служба України, Служба безпеки України, Міністерство закордонних справ України, Міністерство юстиції України, участь яких є важливою з позиції виконання власних повноважень.

Так, наприклад, Міністерство закордонних справ України оформлює візи через дипломатичні установи нашої країни за кордоном. Перевірка іноземців та осіб без громадянства, які звертаються до дипломатичних установ, здійснюється лише через Службу безпеки України. У свою чергу ця структура не перевіряє осіб через наявні бази даних Міністерства внутрішніх справ України та Державної міграційної служби України, що додатково може надати можливість для виявлення осіб, які зловживають діючим законодавством шляхом надання фіктивних документів або недостовірних відомостей.

Прикладом такого можуть слугувати випадки, коли особи, перебуваючи на території України звертаються до територіальних підрозділів Державної міграційної служби України з клопотаннями про набуття міжнародного захисту. Під час перебування у процедурі визнання біженцем або особою, яка потребує додаткового захисту в Україні, виявляються випадки, коли особи звертаються до дипломатичних установ країн громадянської належності, отримують паспортні документи, які приховують від Державної міграційної служби України та шляхом використання довідок про звернення за захистом в Україні укладають

шлюби із громадянами України. Після проведення такої процедури іноземці повертаються до країн громадянської належності, де начебто їх життю раніше загрожувала небезпека. Далі, використовуючи наявні свідчення про шлюб, особи звертаються до дипломатичних установ України, де отримують візи типу «Д», що дозволяє повернутися до нашої країни для наступного оформлення дозволу на імміграцію та документування посвідки на тимчасове або постійне проживання. У даному випадку за міжнародними стандартами передбачено, що попередня інформація про звернення за захистом в Україні (історія про ймовірні переслідування в країнах громадянської належності) та факт приховання паспортних документів можуть стати підставою для надання відмови в оформленні в'їзних віз до України на певний період.

Отже, на нашу думку, в контексті вищевказаного, вкрай необхідною є консолідація нормативно-правових актів окреслених суб'єктів публічної адміністрації для удосконалення їх взаємодії з метою виявлення фіктивних шлюбів.

Слід звернути увагу, що на сьогодні навіть у випадках виявлення обставин, що вказують на фіктивність вже зареєстрованого шлюбу, органи публічної адміністрації не мають повноважень ініціювати процедуру визнання шлюбу фіктивним, що також свідчить про необхідність вдосконалення чинного законодавства.

Крім цього, доцільним може бути запровадження внесення відповідних змін до Закону України «Про державну реєстрацію актів цивільного стану», в якому доцільно зазначити, що укладання шлюбних відносин має здійснюватися виключно на території місця реєстрації, місця проживання або перебування. Зазначене дозволить запровадити і систему уникнення корупційних ризиків, оскільки іноземці у непоодиноких випадках використовують різні регіони країни для укладення шлюбів. Такими прикладами можуть бути випадки, коли особи, що шукають захист на території України, під час державної реєстрації шлюбу або встановленні батьківства використовують паспортні документи, які приховують їх від Державної міграційної служби України, а після отримання довідок про звернення за захистом в Україні намагаються з їх використанням укласти шлюби, звертаючись до органів Державної реєстрації актів цивільного стану по всій території України. При цьому територіальні підрозділи Державної міграційної служби України не мають повноважень здійснити в'їмку таких документів для наступного надіслання в ті підрозділи Державної міграційної служби України, на обліку яких вони перебувають.

Враховуючи вищевказане, очевидно є необхідність удосконалення адміністративних процедур реєстрації шлюбів та встановлення батьківства в Україні, зокрема шляхом: 1) консолідації нормативно-правових актів суб'єктів публічної адміністрації для удосконалення їх взаємодії з метою виявлення фіктивних шлюбів; 2) передбачення адміністративної процедури визнання шлюбу фіктивним за ініціативою не тільки одного з подружжя, а й контролюючих органів держави; 3) нормативного передбачення укладання шлюбних відносин виключно на території місця реєстрації, місця проживання або перебування; 4) встановлення юридичної відповідальності за укладання фіктивного шлюбу та фіктивного встановлення батьківства не тільки для працівників органів реєстрації актів цивільного стану як за порушення процедури реєстрації, а й для осіб, які ініціюють такі фіктивні адміністративні процедури.

ЛІТЕРАТУРА

1. Академічний тлумачний словник [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://sum.in.ua/s/fiktyvnyj>
2. Сімейний кодекс України : Закон України від 10 січня 2002 року [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/2947-14>.

3. Про практику застосування судами законодавства при розгляді справ про право на шлюб, розірвання шлюбу, визнання його недійсним та поділ спільного майна подружжя : Постанова Пленуму Верховного Суду України від 21 грудня 2007 року № 11 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/v0011700-07>.

4. Войтенко Т. В. Фіктивність шлюбу як підстава його недійсності / Т. В. Войтенко [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://www.legalactivity.com.ua/index.php?option=com_content&view=article&id=282%3A160512-14&catid=43%3A3-0512&Itemid=47&lang=ru.

5. Голанчук В. С. Сімейне право України : підручник / В. С. Голанчук [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.ebk.net.ua/Book/SPраво/06-10/80601.htm>.

6. Повідомлення про оприлюднення проектів статей Кримінального кодексу України щодо посилення боротьби з нелегальною міграцією та виконання Угоди про асоціацію між Україною та Європейським Союзом [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://www.pri.gov.ua/uk/publish/article/1934938/>.

7. Погребняк О. Г. Фіктивний шлюб чи легальні документи? / О. Г. Погребняк [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://migraciya.com.ua/news/GeneralDirectorateofVMlintheOdessaregion/ua-marriage-or-legal-documents/>.

8. Про схвалення Стратегії державної міграційної політики України на період до 2025 року : Розпорядження Кабінету Міністрів України від 12 липня 2017 року № 482-р [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.kmu.gov.ua/control/uk/cardnpd?docid=250149647>.

УДК 342.951

ВПРОВАДЖЕННЯ ЗАКОНОДАВСТВА ПРО ЗАПОБІГАННЯ ТА ПРОТИДІЮ ДОМАШНЬОМУ НАСИЛЬСТВУ: ОГЛЯД ТА ПЕРСПЕКТИВИ

IMPLEMENTATION OF LEGISLATION ON PREVENTION AND COMBATING OF DOMESTIC VIOLENCE: AN OVERVIEW AND PERSPECTIVES

Постол О.І.,
ад'юнкта кафедри адміністративного права та процесу
Одеський державний університет внутрішніх справ

Стаття присвячена аналізу нового Закону України «Про запобігання та протидію домашньому насильству». У статті проведено аналіз змін до визначення форм домашнього насильства; надана характеристика суб'єктам, що здійснюють заходи у сфері запобігання та протидії домашньому насильству; висвітлено заходи попередження домашнього насильства та відповідальність за вчинення домашнього насильства; окрему увагу приділено перевагам нового закону.

Ключові слова: домашнє насильство, форми домашнього насильства, оцінка ризиків, терміновий заборонний припис, обмежувальний припис, суб'єкти, що здійснюють заходи у сфері запобігання та протидії насильства в сім'ї.

Статья посвящена анализу нового Закона Украины «О предотвращении и противодействии домашнему насилию». В статье проведен анализ изменений к определению форм домашнего насилия; представлена характеристика субъектов, которые осуществляют мероприятия в сфере предотвращения и противодействия домашнему насилию; отображены меры предупреждения домашнего насилия и ответственность за совершение домашнего насилия; отдельное внимание отведено преимуществам нового закона.

Ключевые слова: домашнее насилие, формы домашнего насилия, оценка рисков, срочное запретное предписание, ограничительное предписание, субъекты, осуществляющие мероприятия в сфере предотвращения и противодействия домашнему насилию.

The article is devoted to the analysis of the new Law of Ukraine "On Prevention and Combating Domestic Violence". The article analyzes changes in the definition of domestic violence types; characteristics are given to actors involved into domestic violence prevention and counteraction; the domestic violence preventive measures and responsibility for such violence are highlighted; particular attention is paid to the benefits of the new law.

As a result of the research, it was concluded that the necessity and expediency of introducing amendments to the legislation of Ukraine on prevention and counter action to domestic violence would be done.

Thus, the Law of Ukraine "On Prevention and Combating Domestic Violence" provides for a certain mechanism of interaction of subjects of counter action to domestic violence, but functioning quality and practical realization of it is still doubtful. It is extremely necessary to develop and implement appropriate mechanisms for ensuring effective interaction between the subjects of prevention and counteraction to domestic violence, in particular, it is necessary to adopt a number of by-law normative legal acts, in which the interaction details between actors, the algorithm of authorized actors actions; a form of documentation that is compiled in response to domestic violence cases.

In addition, it is important that the specialists who take measures in the field of prevention and counteraction to domestic violence systematically receive appropriate professional training taking into account the gender aspects of the prevention and detection of such violence, aimed in particular at the destruction of gender stereotypes and the formation of zero tolerance to any manifestations of domestic violence.

Key words: domestic violence, types of domestic violence, risk assessment, urgent prohibition, restrictive prescription, actors involved in the prevention and counteraction of domestic violence.

Домашнє насильство залишається однією з надзвичайно поширених форм порушення прав людини, від якого страждають найбільш уразливі групи населення (діти, жінки, які перебувають у стані економічної, психологічної чи іншої залежності від чоловіків, інтимних партнерів або батьків, особи з інвалідністю, похилого віку та інші).

Про розповсюдженість домашнього насильства свідчать результати дослідження «Економічні наслідки на-

сильства щодо жінок в Україні» UNFPA Представництва Фонду ООН у галузі народонаселення в Україні, згідно з якими 1,1 млн жінок на рік зазнають фізичного і сексуального насильства; щороку від гендерно-зумовленого, зокрема й домашнього, насильства гине близько 600 українських жінок (для прикладу, від воєнних дій – 174 особи). Слід підкреслити, що лише 15,9% постраждалих від гендерно-зумовленого насильства жінок зверта-